

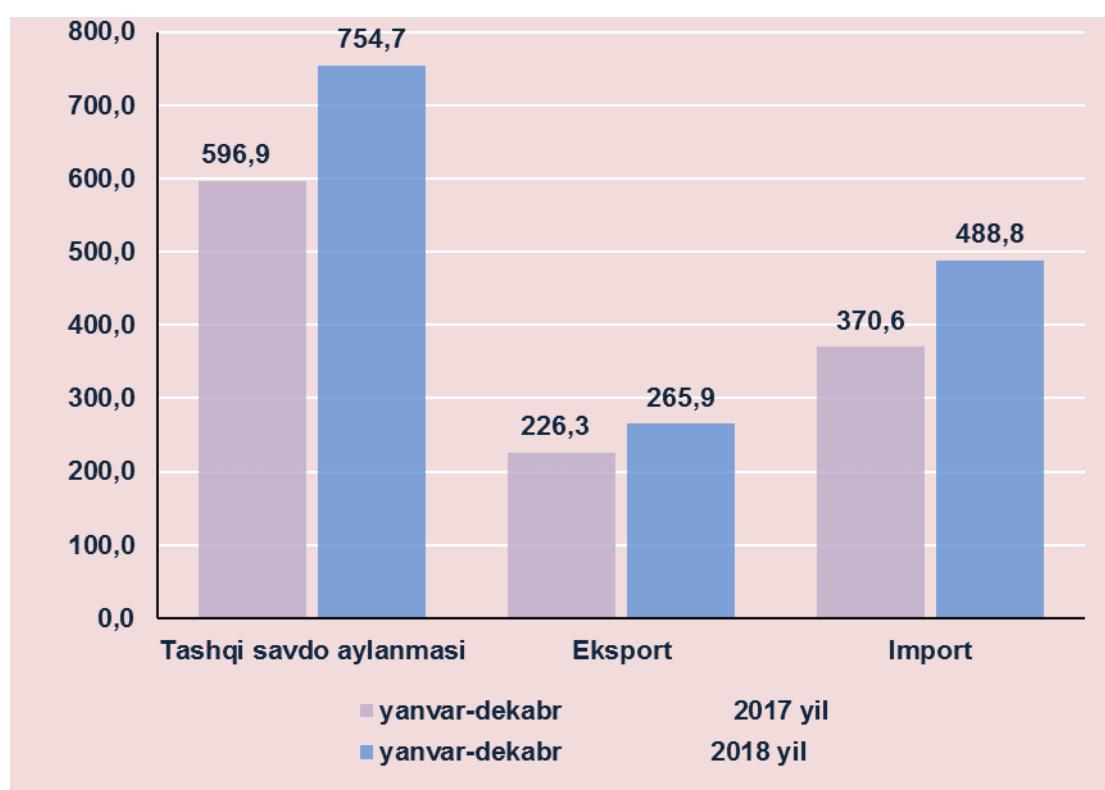
QASHQADARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2018 yil yanvar-dekabr)

2018 yil yanvar-dekabr oylari yakunlariga ko'ra, viloyatda tashqi savdo aylanmasi 754,7 mln.AQSHdollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 26,4 %ga o'sdi. Shu jumladan, eksport hajmi 265,9 mln.AQSHdollarini (17,5 %ga ko'paygan) va import hajmi 488,8 mln.AQSHdollariga (o'sish sur'ati 31,9 %) etdi. Tashqi savdo sal'dosi -222,8 mln.AQSHdollarini tashkil qildi.

Qashqadaryo viloyatining tashqi savdo ayllanmasi

(mln.AQSHdollar)

So'ngi yillarda hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini devirsifikasiya qilinishi, eksportni qo'llab-quvvatlash, import o'rnnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida eksport tarkibida sezilarli o'zgarishga erishildi. Jumladan, xom-ashyo eksportidan, qo'shilgan qiymati yuqori hamda sarmoya talab tovarlar eksportiga yunaltirilgan tashqi savdo amalga oshirilmoqda.

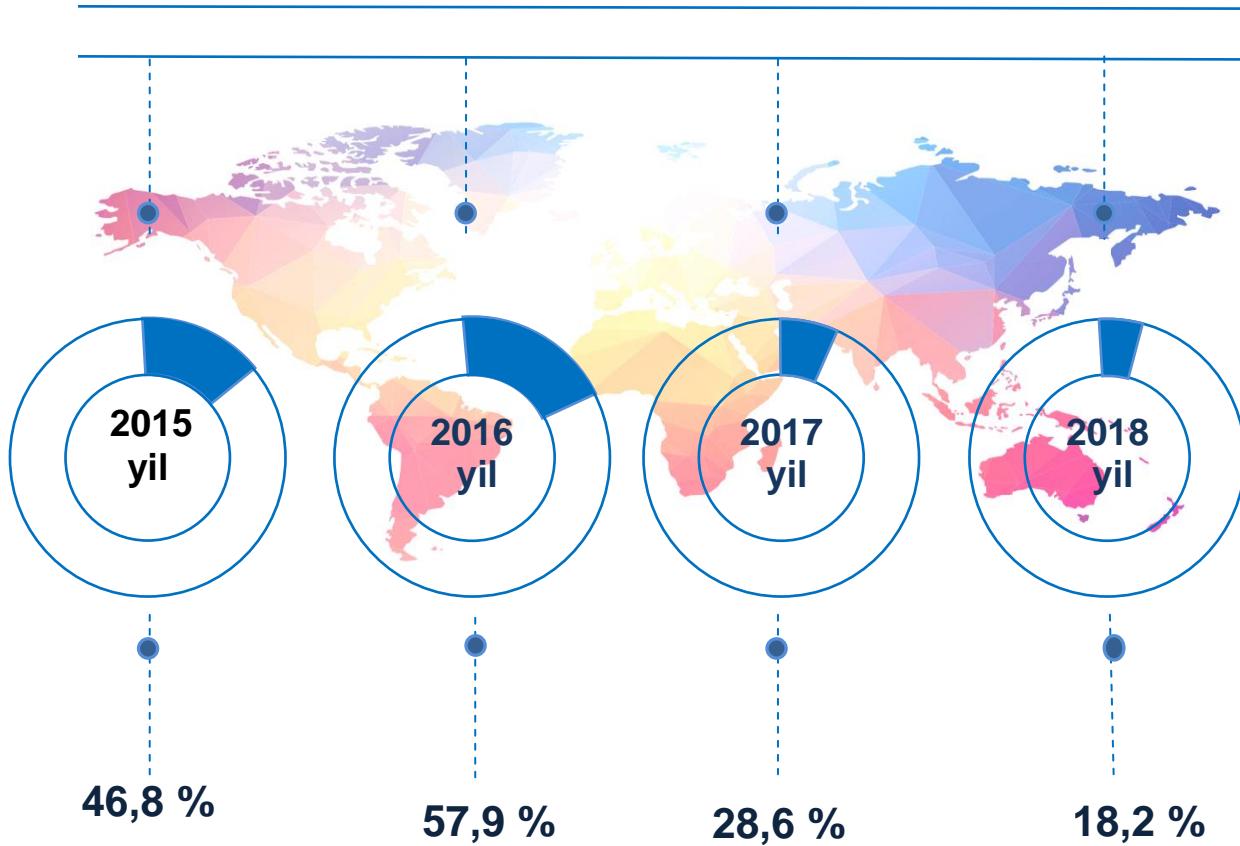
Misol tariqasida, paxta tolasining umumiyl eksportdagagi ulishi bo'yicha o'zgarish tendensiyalarini ko'rishimiz mumkin.

2015 yil yanvar-dekabr oylarida paxta tolsi eksporti umumiyl eksportning 46,8 % ini tashkil etgan bo'lib, jami eksport hajmi 92,8 ming tonnaga etgan bo'lsa, 2016 yilning yanvar-dekabr oylarida jami 90,4 ming tonna paxta tolsi eksport qilingan. 2017 yil yanvar-dekabr oylari natijalariga ko'ra, esa paxta tolasining umumiyl eksportdagagi ulishi 28,6 % gacha kamayib, eksport hajmi 36,7 ming tonnani tashkil qildi.

Mazkur o'zgarish tendensiyani esa paxta xom-ashyosini yoqori qo'shilgan qiymatga ega bo'lган to'qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqarish va eksportga yunaltirilishi bilan izohlashimiz mumkin bo'ladi.

Eksportda paxta tolasi ulushining dinamikasi, %

(yanvar-dekabr oylarida)

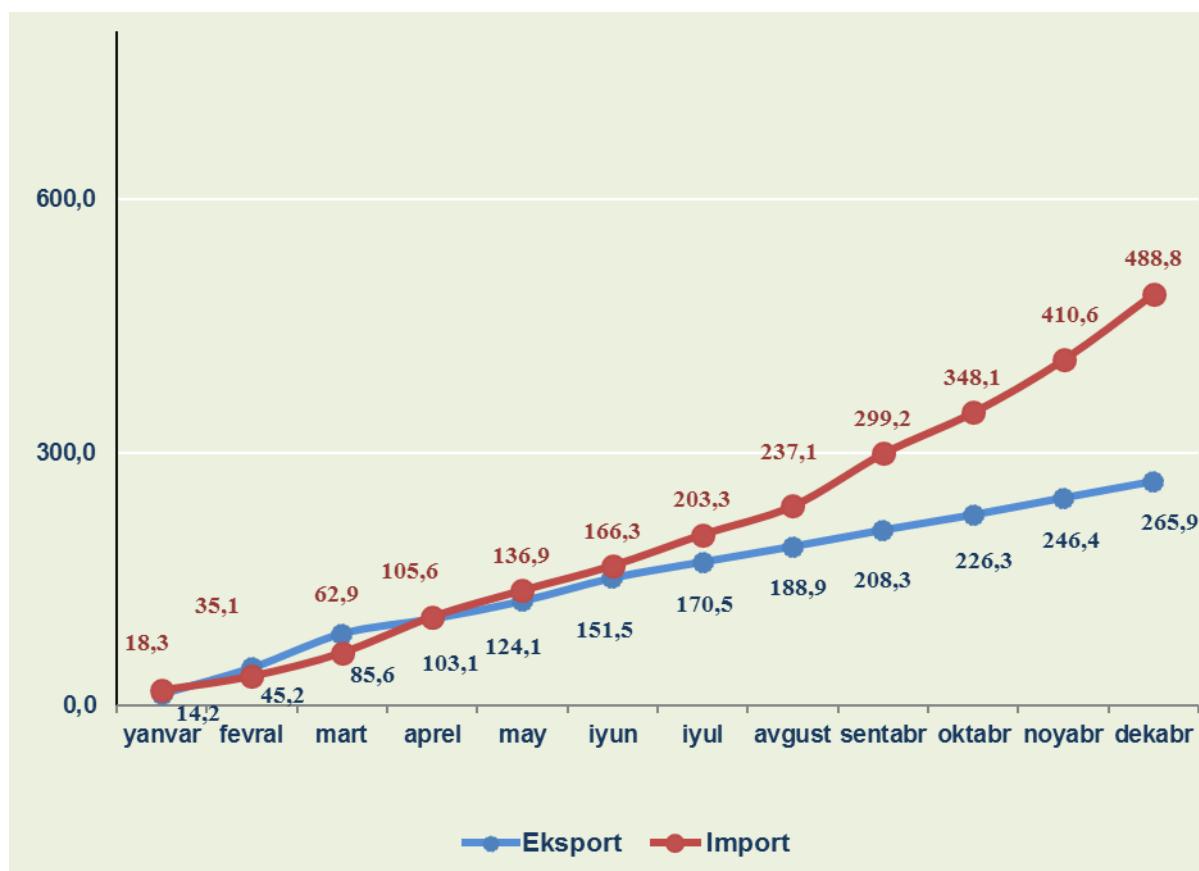
Joriy yilning yanvar-dekabr oylari yakunlariga nazar tashlasak, paxta tolasining umumiyl eksportdagagi ulishi avvalgi yillarning shu davriga nisbatan sezilarli darajada kamayganini ko'rishimiz mumkin. Ushbu davrda jami 26,7 ming tonna paxta tolsi eksport qilingan.

Shu bilan birga ta'kidlab o'tish kerakki, 2018 yilning dekabr oyida eksport qilingan tovar va xizmatlar, noyabr oyiga nisbatan 19,5 mln.AQSHdollarga ko'proq ekspor qilindi va 265,9 mln.AQSHdollarini tashkil etdi. Tovar va xizmatlar importi hajmi esa 488,8 mln.AQSHdollarini tashkil qilgan bo'lib, bu esa noyabr oyiga nisbatan 78,2 mln.AQSHdollariga ko'proqdir.

2018 yilda Tovar va xizmatlarning oylik eksport-import

ko'rsatkichlari dinamikasi

(mln.AQSHdollar)

2018 yil yanvar-dekabr oylarida viloyat tashqi savdo aylanmasida yuqori ulushga ega davlatlar ketma-ketligi joriy yilning yanvar oyidan buyon deyarli o'zgarishsiz qolmoqda.

Viloyat tashqi savdo aylanmasida yuqori ulushga ega davlatlar

(mln.AQSHdollar)

Davlat nomi	Tashqi savdo aylanmasi	Eksport	Import	Tashqi savdo aylanmasi	
				ulushi, %	O'zgarish sur'ati, %
Koreya					
Respublikasi	183,4	0,0	183,4	24,3	8,8 m
Xitoy	146,4	65,8	80,6	19,4	75,6
Rossiya	79,4	34,0	45,4	10,5	51,1
Turkiya	53,0	29,9	23,1	7,0	193,9
Qozog'iston	44,0	27,1	16,9	5,8	78,1
Tojikiston	32,8	31,4	1,4	4,3	18,3 m
Indoneziya	29,5	29,5	0,0	3,9	110,4
Italiya	22,2	0.0	22,2	2,9	6,4 m
Eron	16,4	15,0	1,4	2,2	43,3
Yaponiya	16,3	0.0	16,3	2,2	98,1
Ukraina	12,0	1,1	10,9	1,6	139,9
Germaniya	9,9	0,0	9,9	1,3	23,0
Afg'oniston	8,3	8,3	0,0	1,1	33,8
Latviya	7,9	0,1	7,8	1,0	39,0
AQSH	5,7	0,1	5,6	0,8	104,0
bosqalar	87,5	23,6	63,9	11,5	97,9

Viloyatimizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida 2018 yil yanvar-dekabr oylarida viloyat tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 36,7 %ni tashkil etdi hamda tashqi savdo aylanmasi o'tgan yilning shu davriga nisbatan 19,7 % ga oshdi.

Boshqa xorijiy davlatlarning viloyat tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2017 yilning yanvar-dekabr oylarida 64,5 %ni tashkil qilgan bo'lsa, joriy yilning ushbu davrida esa tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 63,2 %ga etdi.

Asosiy hamkor davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi dinamikasi

(mln.AQSHdollar)

Davlat nomi	2017 yil yanvar-dekabr	2018 yil yanvar-dekabr
Koreya Respublikasi	16,5	183,4
Eksport	0,7	0,0
Import	15,8	183,4
Sal'dosi	-15,1	-183,4
Xitoy	153,2	146,4
Eksport	44,6	65,8
Import	108,6	80,6
Sal'dosi	-64	-14,8
Rossiya	122,8	79,4
Eksport	44,9	34,0
Import	77,9	45,4

Davlat nomi	2017 yil yanvar-dekabr	2018 yil yanvar-dekabr
Sal'dosi	-33	-11,4
Turkiya	21,6	53,0
Eksport	11,1	29,9
Import	10,5	23,1
Sal'dosi	0,6	6,8
Qozog'iston	44,5	44,0
Eksport	29,8	27,1
Import	14,7	16,9
Sal'dosi	15,1	10,2
Tojikiston	1,5	32,8
Eksport	1,4	31,4
Import	0,1	1,4
Sal'dosi	1,3	30,4
Indoneziya	21,1	29,5
Eksport	21,1	29,5
Import	0,0	0,0
Sal'dosi	21,1	29,5
Italiya	2,7	22,2
Eksport	0,0	0
Import	2,7	22,2
Sal'dosi	-2,7	-22,2
Eron	30,0	164,4

Davlat nomi	2017 yil yanvar-dekabr	2018 yil yanvar-dekabr
Eksport	29,1	15,0
Import	0,9	1,4
Sal'dosi	28,1	13,6
Yaponiya	13,2	16,3
Eksport	0,1	0,0
Import	13,1	16,3
Sal'dosi	-13,0	-16,3
Ukraina	6,8	12,0
Eksport	0,5	1,1
Import	6,3	10,9
Sal'dosi	-5,7	-9,8
Germaniya	34,1	9,9
Eksport	0,0	0,0
Import	34,1	9,9
Sal'dosi	-34,1	-9,9
Afg'oniston	19,4	8,3
Eksport	19,4	8,3
Import	0,0	0,0
Sal'dosi	19,4	8,3
Latviya	15,9	7,9
Eksport	0,1	0,1
Import	15,8	7,8

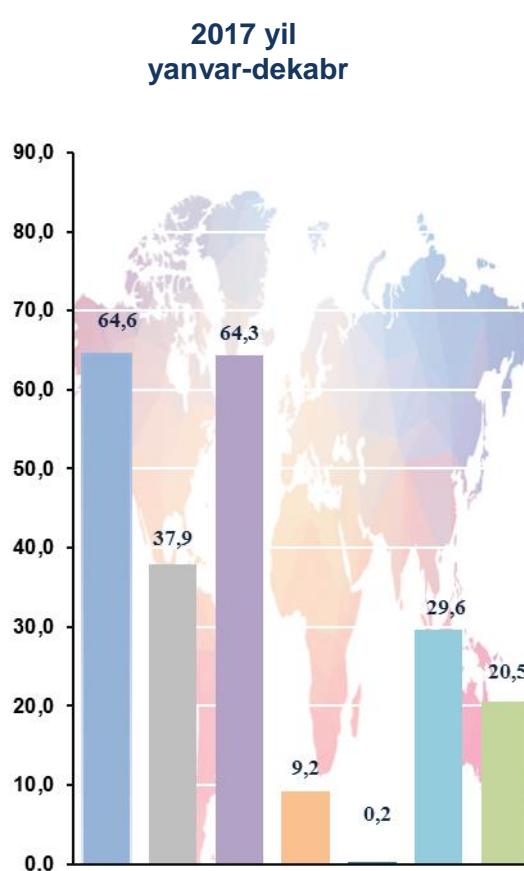
Davlat nomi	2017 yil yanvar-dekabr	2018 yil yanvar-dekabr
Sal'dosi	-15,7	-7,7
AQSH	4,3	5,7
Eksport	0,0	0,1
Import	4,3	5,6
Sal'dosi	-4,3	-5,5
bosqalar	89,3	87,5
Eksport	23,4	23,6
Import	65,9	63,9
Sal'dosi	-42,5	-40,3

EKSPORT

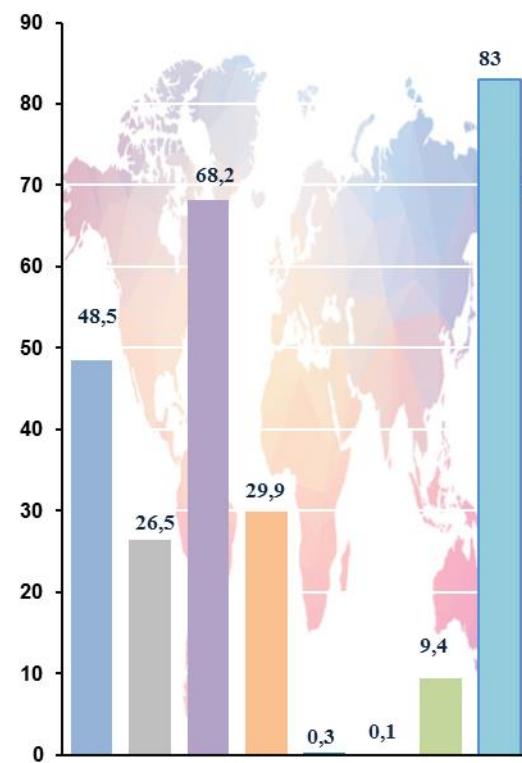
2018 yil yanvar-dekabr oylarida eksport hajmi 265,9 mln.AQSH dollarga (117,5 % ga o'sdi) teng bo'ldi. Eksport tarkibida tovarlar 96,5 % ulushga ega, bular asosan energiya manbalari va neft mahsulotlari (11,2 %), oziq-ovqat mahsulotlari (10,0 %), shuningdek, kimyoviy mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar (25,6 %) guruxlari hissasiga to'g'ri kelmoqda.

Tovar va hizmatlar eksporti tarkibi

(mln.AQSH dollar)

**2018 yil
yanvar-dekabr**

Paxta tolasi

Oziq-ovqat mahsulotlari

Kimyo mahsulotlari va buyumlari

Energiya manba'lari va neft mahsulotlari

Qora va rangli metallar

Mashina va asbob-uskunalar

Xizmatlar

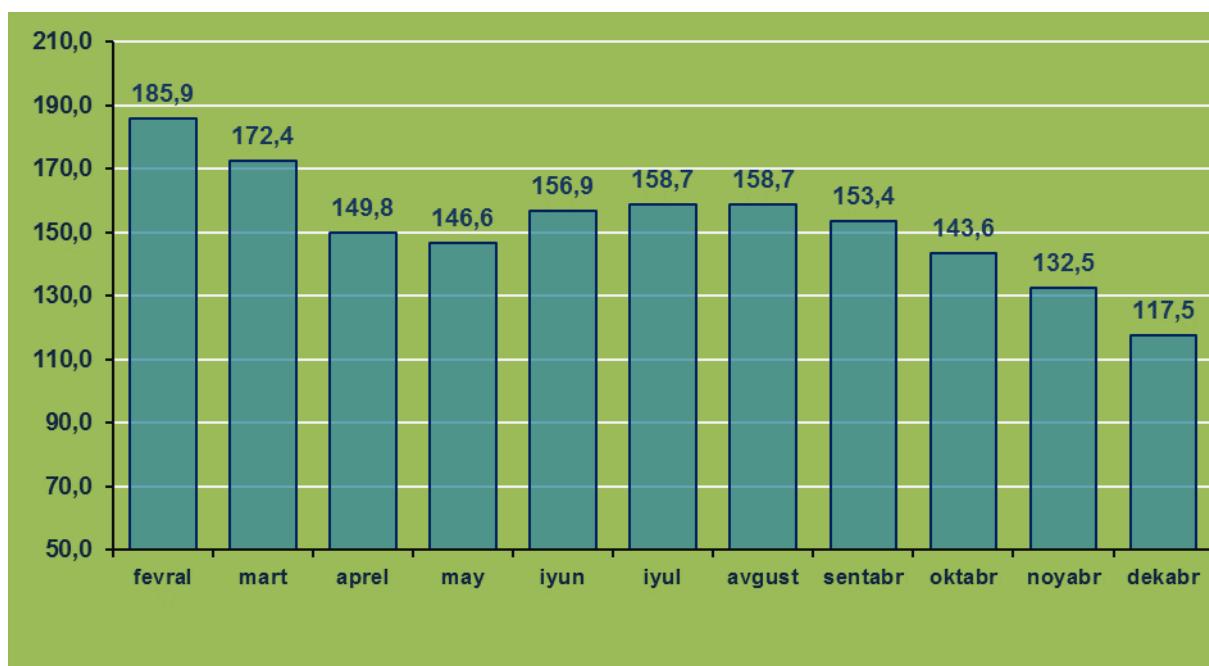
Boshqalar

Eksport tarkibi

	Jami			MDH davlatlari			Bosqa davlatlar		
	mln.AQSHdollar.	o'tgan yilga nisbatan, %	Umumiy hajmga nisbatan, %	mln.AQSHdollar.	o'tgan yilga nisbatan, %	Umumiy hajmga nisbatan, %	mln.AQSHdollar..	o'tgan yilga nisbatan, %	Umumiy hajmga nisbatan, %
Eksport	265,9	117,5	100,0	97,7	119,7	100,0	168,2	116,3	100,0
Paxta tolasi	48,5	75,0	18,2	0,0	0,0	0,0	48,5	75,0	28,8
Oziq-ovqat mahsulotlari	26,5	70,0	10,0	15,1	69,4	15,6	11,4	70,8	6,9
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	68,2	106,0	25,7	38,1	112,6	39,0	30,1	98,6	17,9
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	29,9	3,2 M	11,3	29,9	0,0	30,6	0,0	0,0	0,0
Qora va rang metallar	0,3	0,0	0,1	0,0	50 M	0,0	0,3	0,0	0,0
Mashina va asbob- uskunalar	0,1	83,9	0,0	0,1	50,8	0,1	0,1	27,4 M	0,1
Xizmatlar	9,4	45,9	3,5	4,0	22,0	4,1	5,4	235,4	3,2
Boshqalar	83,0	2,8 M	31,2	10,5	149,4	10,6	72,5	3,2 M	43,1

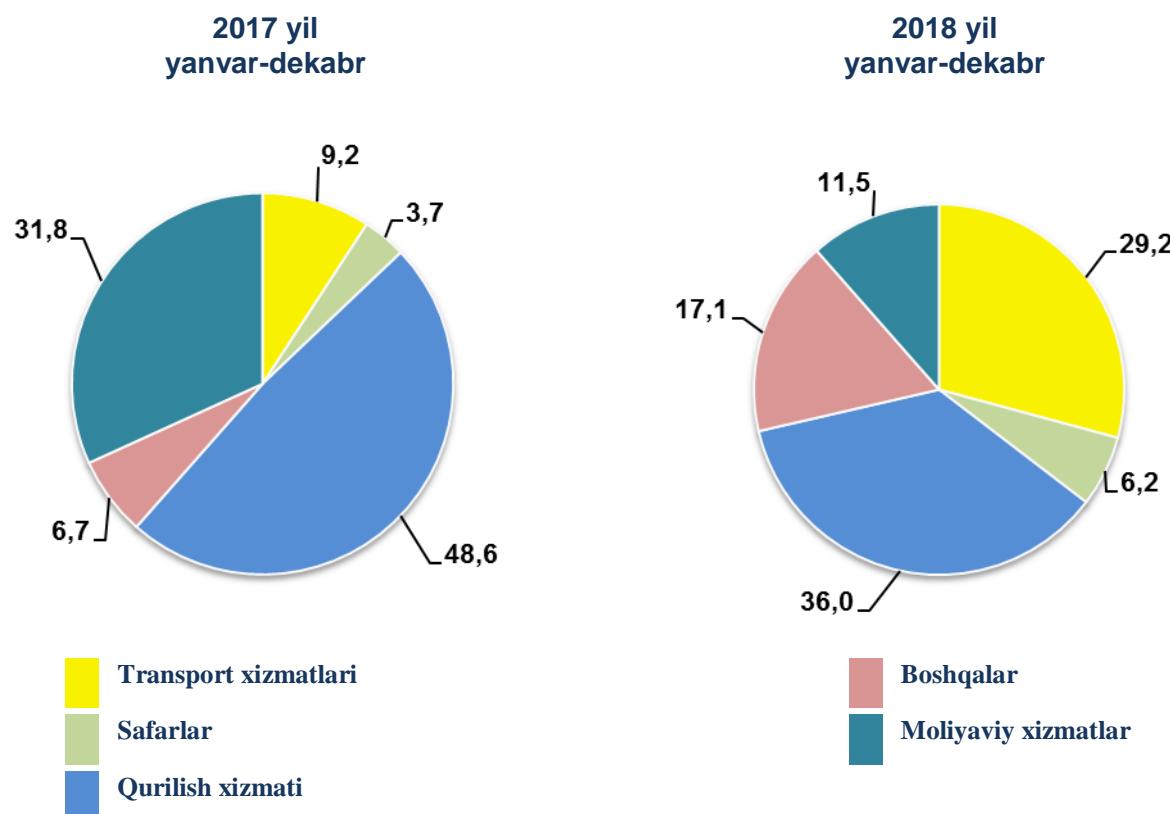
Eksport qilinayotgan tovar va xizmatlarning oylar kesimidagi o'sish sur'atlari bo'yicha quyida keltirilgan ma'lumotlardan shuni ko'rishimiz mumkinki, joriy yilning yanvar-dekabr oylari davomida eng yuqori o'sish sur'atlari fevral, mart, aprel, iyun, avgust va noyabr oylarida kuzatilgan.

Tovar va xizmatlar eksportining o'sish sur'atlari dinamikasi (o'tgan oyga nisbatan, %)

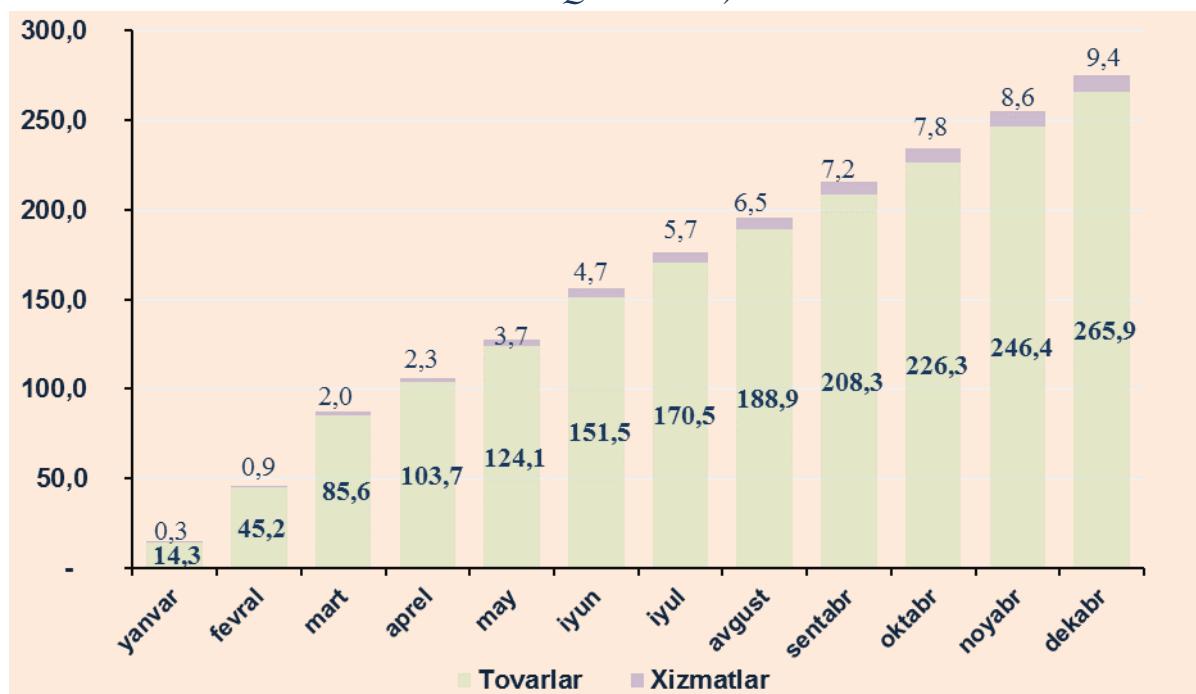
Xizmatlar eksporti hajmi 9,4 mln.AQSHdollarini yoki jami eksport hajmining 3,5 %ini tashkil etdi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi qurilish xizmati, transpot xizmatlari, safarlar va moliyaviy xizmatlar xissasiga to'g'ri keladi.

Xizmatlar eksporti tarkibi, (%)

Tovarlar va xizmatlar eksporti dinamikasi tahliliga ko'ra, 2018 yilning dekabr oyida eksport qilingan tovarlar hajmi, noyabr oyiga nisbatan 19,5 mln.AQSHdollariga ko'p eksport qilindi va yil boshidan buyon 265,9 mln.AQSHdollarni tashkil etdi. Xizmatlar eksporti esa 9,4 mln.AQSHdollarga etgan.

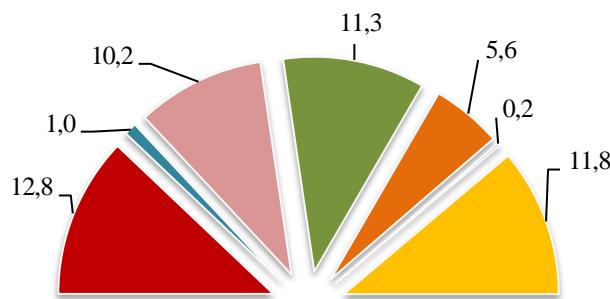
2018 yilda tovarlar va xizmatlar eksporti dinamikasi
(oylar kesimida,
mln.AQSHdollarlari)

Viloyatimiz eksportida asosiy hamkor MDH davlatlarning ulushi

(yanvar-dekabr)

2018 YIL

	Rossiya
Qozog'iston	
Turkiya	
Eron	
Mo ldova	
Tojikiston	
Qirg'iziston	

Eksport qilinayotgan tovar va xizmatlarning asosiy qismi Xitoy va Rossiya hissasiga to'g'ri kelmoqda. Bu esa umumiy eksport hajmining 37,5 % ini tashkil qiladi. Xitoy va Rossiyaga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga nazar tashlasak, asosan energiya manbalari va neft mahsulotlari, kimyo mahsulotlari va undan taylorlangan buyumlar hamda oziq-ovqat mahsulotlari guruxlaridan iborat ekanligini ko'rishimiz mumkin.

Viloyatda asosiy hamkor davlatlarga amalga oshirilgan eksport hajmi

Davlat nomi	Mln.AQSHdoll.		Ulushi, %		O'rni	
	2017 y.	2018 y.	2017 y.	2018 y.	2017 y.	2018 y.
Xitoy	44,3	65,8	19,6	24,7	1	1
Rossiya	43,6	34,0	19,3	12,8	2	2
Tojikiston	1,4	31,4	0,6	11,8	13	3
Turkiya	11,1	30,0	4,9	11,3	7	4
Indoneziya	21,1	29,5	9,3	11,1	5	5
Qozog'iston	29,8	27,1	13,2	10,2	3	6
Eron	29,0	15,0	12,8	5,6	4	7
Afg'oniston	19,4	8,3	8,6	3,1	6	8
Pokiston	0,5	5,5	0,2	2,1	21	9
Gonkong	6,2	2,8	2,7	1,0	8	10
Qirg'iziston	2,9	2,6	1,3	1,0	10	11
Singapur	0,4	2,0	0,2	0,8	22	12
Ukraina	0,5	1,1	0,2	0,4	18	13
Vetnam	1,0	0,8	0,5	0,3	15	14

Polsha	0,2	0,7	0,1	0,3	32	15
Moldova	0,3	0,6	0,1	0,2	36	16
Turkmaniston	1,2	0,5	0,5	0,2	14	17
Chexiya	0,5	0,4	0,2	0,2	17	18
Belarussiya	0,4	0,4	0,2	0,1	38	19
Bangladesh	3,4	0,4	1,5	0,1	9	20

Shuni aytib o'tish joizki, mamlakatimizda eksport salohiyatini kengaytirish, yangi bozorlarni o'zlashtirish natijasida meva-sabzavot mahsulotlari, uzum, poliz, dukkakli ekinlar, shuningdek quritilgan sabzavot va mevalarni eksport qilish hajmi oshib bormoqda.

Viloyatimizda etishtirilgan meva va sabzavot mahsulotlarining asosiy bozorlari eksport geografiyasi

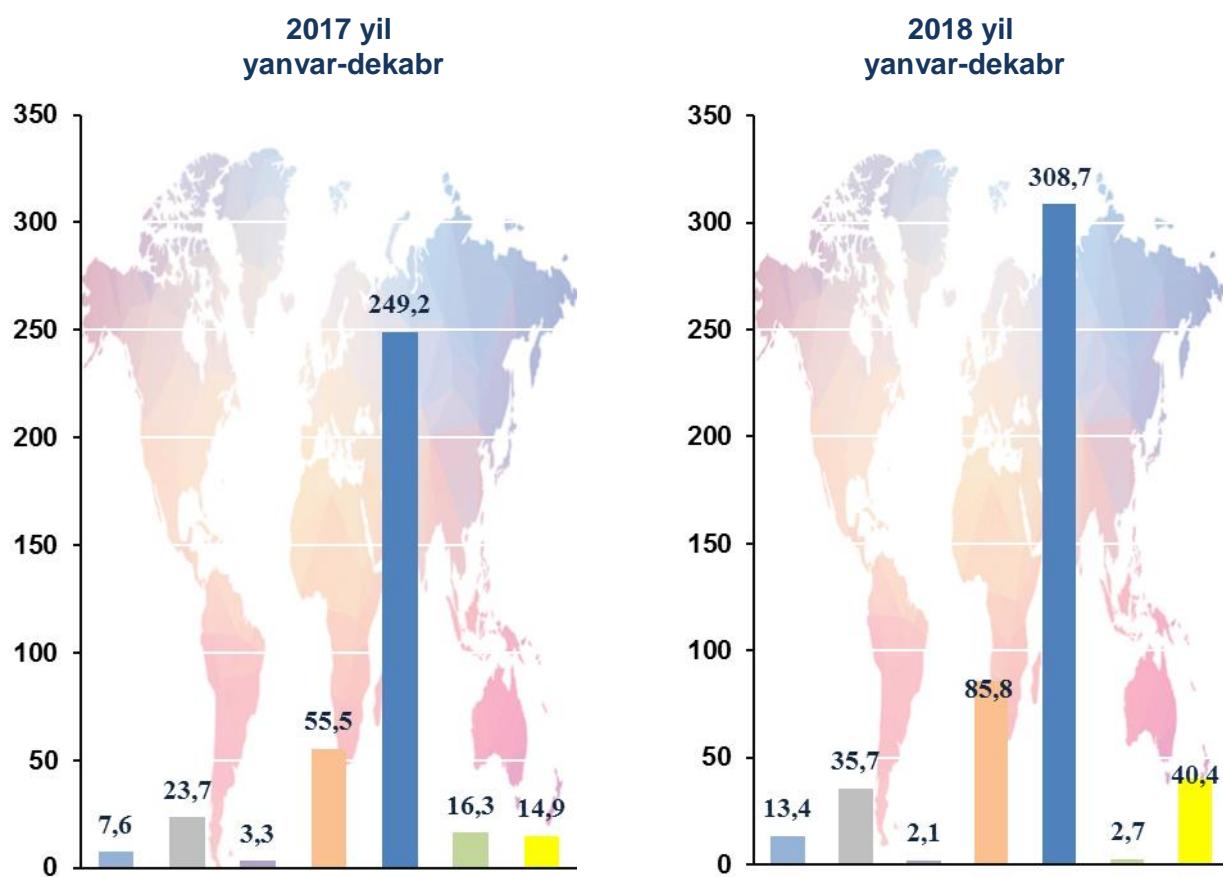
Davlat nomi	2017 yil yanvar-dekabr			2018 yil yanvar-dekabr		
	ming tonna	mln.AQSHdoll.	ulushi, %	ming tonna	mln.AQSHdoll.	ulushi, %
Qozog'ston	66,0	14,6	55,6	18,0	10,3	62,2
Rossiya	17,7	2,8	10,8	7,0	4,1	24,7
Afg'oniston	1,6	0,2	0,8	1,1	0,5	3,3
Vetnam	0,2	0,2	0,7	0,8	0,5	3,1
Emirat	8,3	0,1	0,5	0,2	0,3	1,7
Xitoy	0,9	0,2	0,9	0,3	0,2	1,2
Eron	3,0	0,6	2,4	0,2	0,2	1,1
Pokiston	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,8
Latviya	0,7	0,1	0,2	0,2	0,1	0,6
Boshqalar	57,0	7,4	28,1	0,4	0,3	1,3

IMPORT

Joriy yilning yanvar-dekabr oylarida import hajmi 488,8 mln.AQSHdollariga (o'sish sur'ati 31,9 %) teng bo'ldi. Import tarkibida eng katta ulush mashina va asbob uskunalar (63,2%), Kimyo mahsulotlari va undan taylorlangan buyumlar (7,3 %) ҳамда oziq-ovqat mahsulotlari (8,3 %) gruxlari hisobiga to'g'ri keladi.

Tovar va xizmatlar importi tarkibi

(mln.AQSH dollari)

- █ Oziq-ovqat mahsulotlari
- █ Kimyo mahsulotlari
- █ Energiya manbalari va neft mahsulotlari
- █ Qora va rangli metallar

- █ Mashina va asbob uskunalar
- █ Xizmatlar
- █ Boshqalar

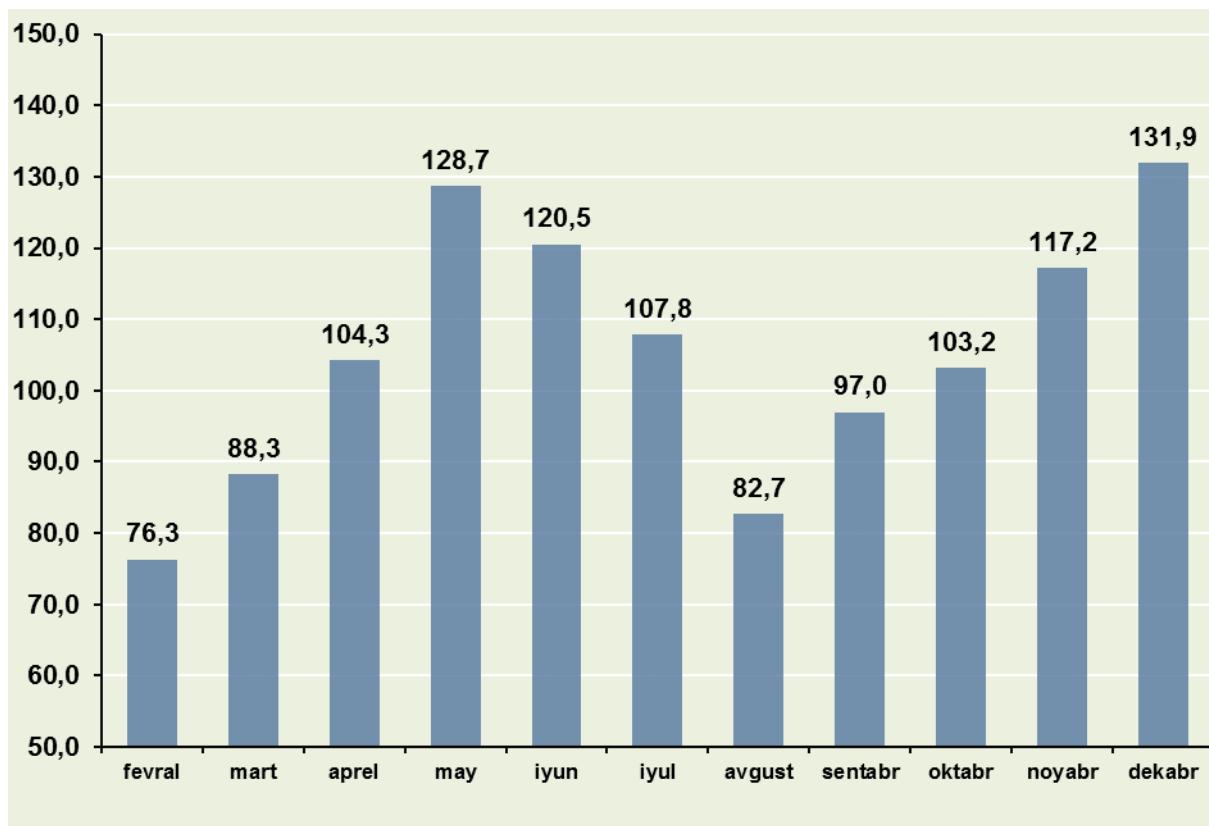
Import tarkibi

	Jami			MDH davlatlari			Bosqa davlatlar		
	mln.AQSHdollar.	o'tgan yilga nisbatan, %	Umumiy hajimga nisbatan, %	mln.AQSHdollar.	o'tgan yilga nisbatan, %	Umumiy hajimga nisbatan, %	mln.AQSHdollar.	o'tgan yilga nisbatan, %	Umumiy hajimga nisbatan, %
Import	488,8	131,9	100,0	80,4	80,1	100,0	408,4	151,2	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari	13,4	176,0	2,7	11,1	193,3	13,8	2,3	122,9	0,6
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	35,7	150,4	7,3	12,8	116,8	15,9	22,9	179,2	5,6
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	2,1	63,5	0,4	1,7	55,8	2,1	0,4	181,0	0,1
Qora va rangli metallar	85,9	154,6	17,6	6,9	36,8	8,6	79,0	2,1 m	19,3
Mashina va asbob-uskunalar	308,7	123,9	63,2	28,9	53,6	35,9	279,8	143,3	68,5
Xizmatlar	2,63	16,3	0,5	0,03	94,9	0,1	2,6	16,2	0,6
Boshqalar	40,4	2,7 m	8,3	19,0	2,3 m	23,6	21,4	3,1 m	5,3

Import qilingan tovar va xizmatlarning oylar kesimidagi o'sish sur'atlari bo'yicha quyida keltirilgan ma'lumotlardan shuni ko'rishimiz mumkinki, joriy yilning yanvar-dekabr oylari davomida eng yuqori o'sish sur'atlari fevral, iyul, avgust, oktyabr oylarida kuzatilgan.

Tovar va xizmatlar importining o'sish sur'atlari dinamikasi

(o'tgan oyga nisbatan, %)

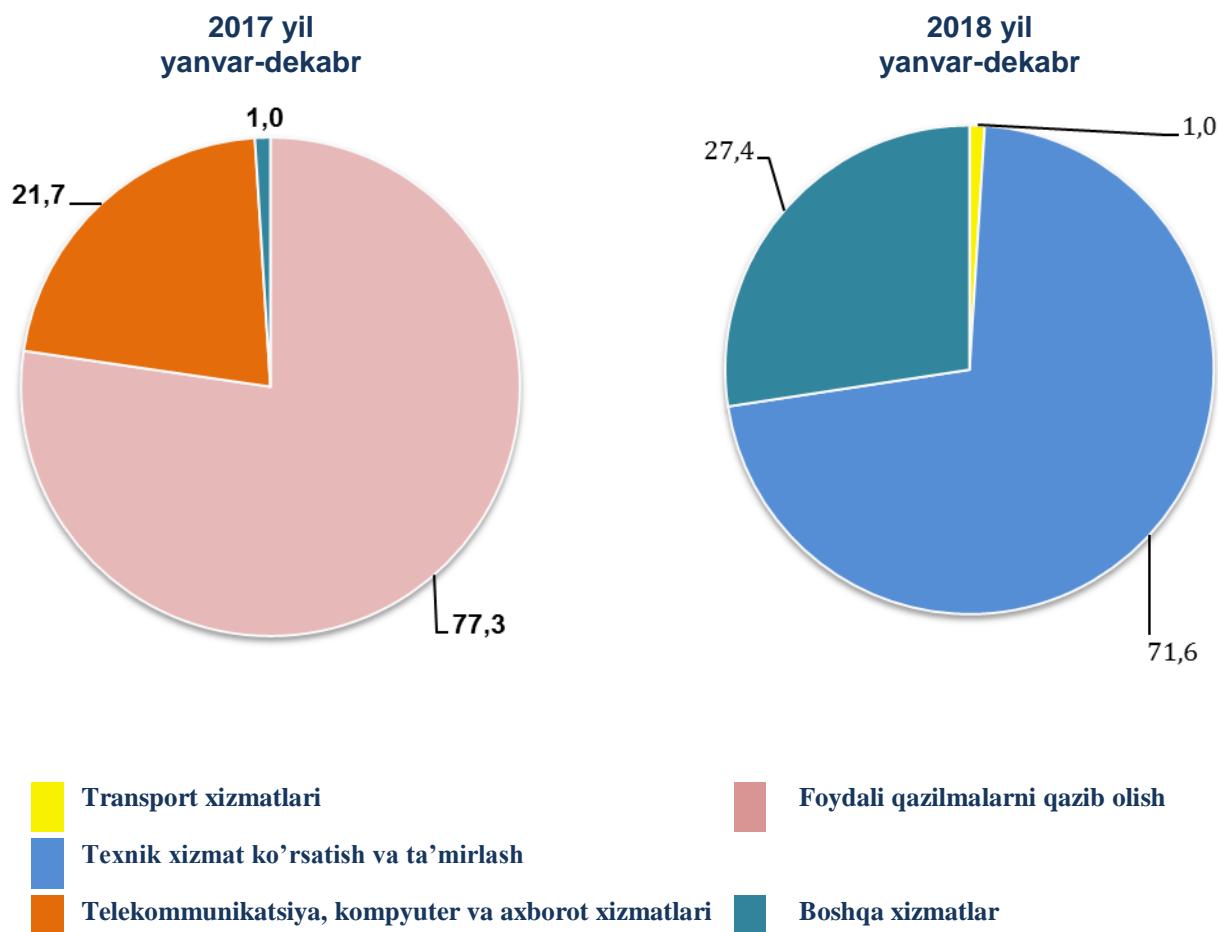

Shuningdek, tovar va xizmatlar importi o'sish sur'atlarining tahliliga asosan, 2018 yilning dekabr oyida import qilingan tovar va xizmatlar noyabr oyiga nisbatan 14,7 ga o'sgan.

Viloyatimizga asosiy hamkor davlatlardan amalga oshirilgan import hajmi

Davlat nomi	Mln.AQSHdoll.		Ulushi, %		O'rni	
	2017 y.	2018 y.	2017 y.	2018 y.	2017 y.	2018 y.
Koreya	1,0	183,5	0,3	37,5	14	1
Xitoy	107,2	80,6	33,8	16,5	1	2
Rossiya	75,6	45,4	23,8	9,3	2	3
Turkiya	9,8	23,1	3,1	4,7	8	4
Italiya	1,8	22,2	0,6	4,5	13	5
Qozog'iston	14,7	16,9	4,6	3,5	6	6
Yaponiya	2,7	16,3	0,8	3,3	12	7
Ukraina	5,7	10,1	1,8	2,2	9	8
Germaniya	34,0	9,9	10,7	2,0	3	9
Latviya	15,8	7,8	5,0	1,6	5	10
Ruminiya	0,2	6,1	0,1	1,3	15	11
Hindiston	0,5	5,8	0,1	1,2	13	12
AQSH	4,0	5,6	1,3	1,2	10	13
Litva	3,6	4,8	1,1	1,0	11	14
Vetnam	0,02	4,5	0,0	1,0	25	15
Daniya	0,03	4,4	0,0	0,9	26	16
Turkmaniston	0,0	3,5	0,0	0,7	0,0	17
Fransiya	0,5	3,5	0,1	0,7	16	18
Afrika	0,0	3,4	0,0	0,6	30	19
Tayland	0,0	3,0	0,0	0,6	31	20
Estoniya	16,2	2,9	5,1	0,6	4	21
Avstriya	12,7	0,8	4,0	0,2	7	22

Xizmatlar importi tarkibi, (%)

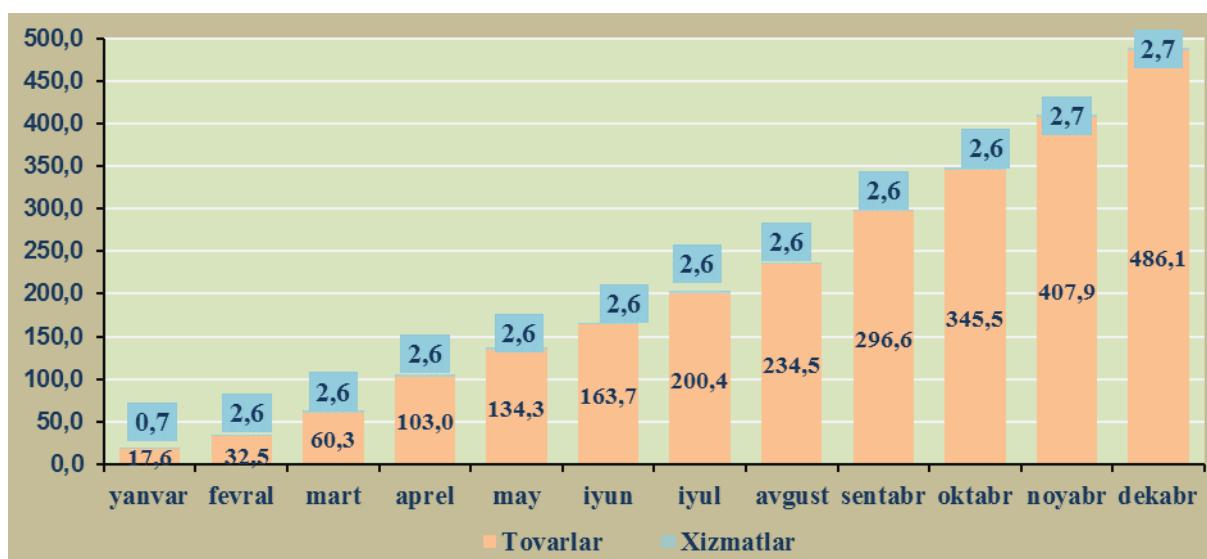

Xizmatlar importi hajmi 2,7 mln.AQSHdollarini yoki jami import hajmining 0,6 %ini tashkil etdi.

2018 yilda tovarlar va xizmatlar importi dinamikasi

(oylar kesimida,

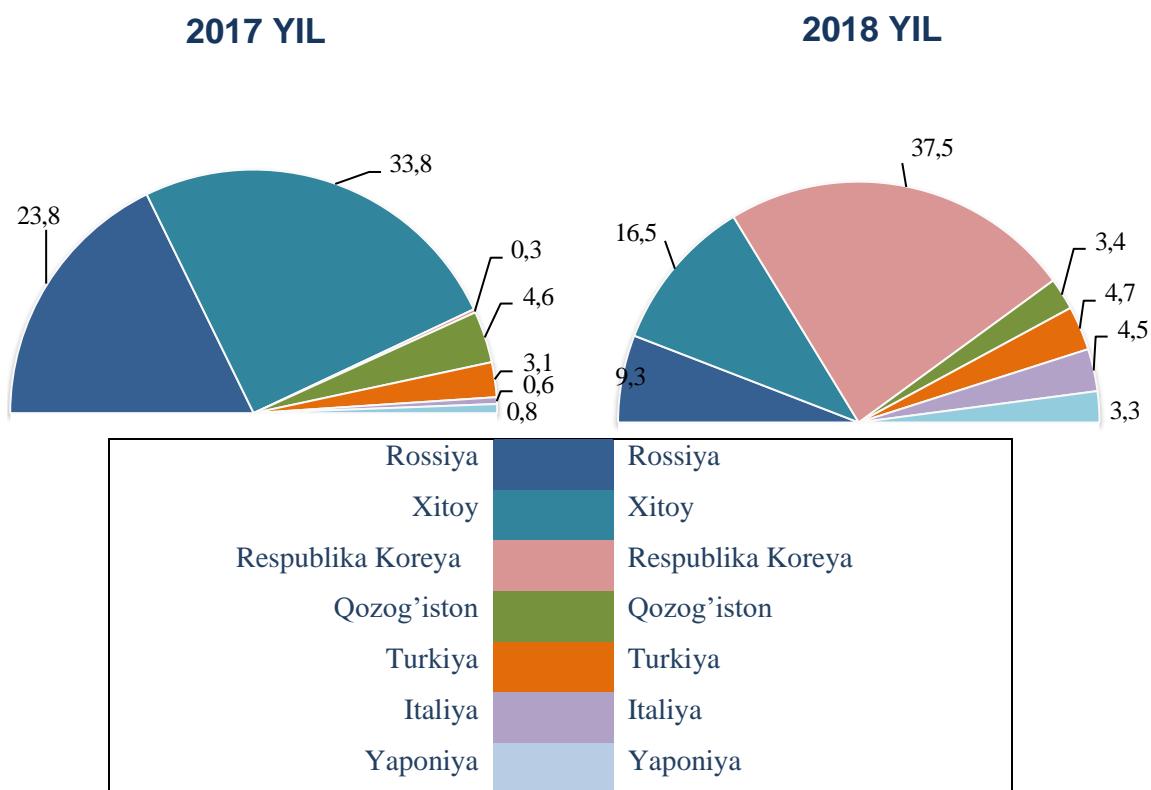
mln.AQSHdollar)

Shu bilan birga ta'kidlab o'tish kerakki, 2018 yilning o'tgan davri mobaynida viloyatga import qilinayotgan tovar va xizmatlar dekabr oyida, noyabr oyiga nisbatan 78,2 mln.AQSHdollarga ko'p import qilindi va yil boshidan buyon 488,8 mln.AQSHdollarini tashkil etildi.

Viloyat importida asosiy hamkor davlatlarning ulushi

(yanvar-dekabr)

2018 yilning yanvar-dekabr oylarida viloyatga 68 dan ortiq xorijiy davlatlardan tovar va xizmatlar importi amalga oshirilgan. Shulardan 5 ta eng yirik bo'lgan Respublika Koreya, Xitoy, Rossiya, Turkiya va Italiya hamkor davlatlardan jami import hajmi 354,7 mln.AQSHdollarga teng.

Bu esa umumiy import hajmining 72,6 %ini tashkil qiladi.

Viloyatimizda tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohatlar va dunyo mamlakatlari bilan olib borilayotgan mustahkam aloqlar natijasida mamlakatimizning eksport salohiyati oshib bormoqda.

Shuningdek, hukumatimiz tomonidan bir qator soliq, bojxona imtiyozlarining yaratilishi, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va raqobatbardosh mahsulotlarni ishlab chiqarilishi milliy mahsulotlarni tashqi bozorlarda mustahkam o'rin egallashi uchun zamin yaratmoqda.

Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo statistikasi

bo'limi

Tel: 75-221-44-28, 71-230-83-91